

ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನವೋದಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪಾತ್ರ ರಂಗಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪಿ.ಎ.

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಲಾಲ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ
ಕಾಲೇಜು, ಆರ್. ಟಿ. ನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17960228>

ABSTRACT:

ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನವು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನವೋದಯ (Navodaya) ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಳವಳಿಯ (ಸುಮಾರು 1921-1958) ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರೋಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ (Romanticism) ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು.

ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರ (B. M. Srikantaiah) 'ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗೀತೆಗಳು' (1921) ಈ ಯುಗದ ಆರಂಭದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಕ ಕೃತಿಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ; ಇದು ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಮಾದರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು. ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಅವರ ಪ್ರಾಸತ್ಯಾಗದಂತಹ ದಿಟ್ಟ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸರಳತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ನವೋದಯವು ಮನುಷ್ಯ-ಕೇಂದ್ರಿತ ಚಿಂತನೆ, ಜೀವನಶ್ರದ್ಧೆ, ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರೇಮ, ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು. ಈ ಚಳವಳಿಯು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಉಪದೇಶದ ನೆಲೆಯಿಂದ ಹೊರತಂದು, ಭಾವನೆಗಳು, ಕನಸುಗಳು ಮತ್ತು ದಾರ್ಶನಿಕತೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸರಳ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮೀಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿತು.

KEYWORDS:

ನವೋದಯ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ, ರೋಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಪ್ರಭಾವ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗೀತೆಗಳು, ಮನುಷ್ಯ ಕೇಂದ್ರಿತ.

ಹೊಸಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು 1820 ರಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಎಂದು ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಂ. ಶ್ರೀ. ಮುಗಳಿಯವರು 1820 ರಿಂದ 1920 ರ ಅವಧಿಯನ್ನು ಹೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೊದಲ ಹಂತವೆಂದು ಹೆಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. 1921 ರಿಂದ 1958ರ ಅವಧಿಯನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಹಂತವೆಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ನವೋದಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತ ಕಾಲದ ತೀರ್ಮಾನ ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುವಂತಹುದು. ಮೊದಲ ಹಂತವನ್ನು ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್ ಅವರು ನವೋದಯ ಪೂರ್ವವೆಂದು ಚರ್ಚಿಸಿದರೆ, ಪ್ರೊ. ಎಸ್. ಅನಂತನಾರಾಯಣ ಅವರು ಮುಂಬೆಳಗು ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. 1820 ನ್ನು ಮುದ್ದಣ್ಣನ ಪ್ರಸ್ತಾಪದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ್ದೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದರೂ, ಆ ಕಾಲ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಹಳಾ ಗಟ್ಟಿ ಎನ್ನಬಹುದಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯೇನೂ ನಡೆದಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. 1920 ರಲ್ಲಿ ಶೇಷಗಿರಿರಾಯರೂ 1883 ರಲ್ಲಿ ಬಸವಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು, ಕಾಳಿದಾಸನ ಶಾಕುಂತಲವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದರು. 1882 ರಲ್ಲಿ ಇಗ್ಗಪ್ಪ ಹೆಗಡೆಯ ವಿವಾಹ ಪ್ರಹಸನ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. 1885ರಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರು, ಬಂಕಮಚಂದ್ರರ ದುರ್ಗೇಶ ನಂದಿನಿಯನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದದ್ದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ, ಹೊಸಯುಗಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಯಾಗಬಹುದಾದಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು, ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು.

ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶೇಕ್ಸ್ಪಿಯರ್‌ನ ಬಹುಪಾಲು ನಾಟಕಗಳು ಭಾಷಾಂತರ-

ರೂಪಾಂತರಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾದವು. ಈ ನಡುವೆಯೇ ಒಂದಷ್ಟು ಕವಿತೆಗಳು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡವು. ಅದಕ್ಕಂದೇ ಕವಿಗಳೂ ಹೊಸ ಅನಿಸಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ತೀರ ಹಳೆಯ ಕಾವ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಬಿಡಲಾಗದ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಅವರುಗಳು ಒಂದಷ್ಟು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದರು ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಅಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ನಡುವೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸುತ್ತ, ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳಿಸಿದವರೆಂದರೆ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಜಯರಾಜಾಚಾರ್ಯರೂ ಒಂದಷ್ಟು ಸಫಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು.

ಮುಂದಕ್ಕೆ ಇವರೊಂದಿಗೆ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯರು, ಗೋವಿಂದಪೈಗಳು, ಹಟ್ಟಿ ನಾರಾಯಣರಾಯರು ಮೊದಲಾಗಿ ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಭಾವಂತರು ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗ- ಮಾದರಿಯ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಅವರು ಪ್ರಾಸತ್ಯಾಗದಂತಹ ದಿಟ್ಟ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಂಡದ್ದನ್ನು ನಾವು ನೆನೆಯಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಕ್ರಾಂತಿಯೇ ಆಗಿ ತನ್ಮೂಲಕ ಹೊಸ ಕಾವ್ಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಘಟನೆಯೇ ಆಯಿತೆನ್ನಬಹುದು. ಇಂತಹುದೇ ಸೃಜನಶೀಲ ಪ್ರಯತ್ನ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಕವಿಗಳ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಯತೊಡಗಿತ್ತು. ಸಾಲಿ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರಂತವರೂ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನಿತ್ತರು. ಪ್ರಕೃತಿ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರದು ಅಪರೂಪದ ಯಶಸ್ಸು ಎನ್ನಬಹುದು.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ 1870 ರಿಂದ 1920 ರವರೆಗಿನ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಕಾಲವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಕಾವ್ಯ - ನಾಟಕಗಳೇ ಅಲ್ಲದೇ ಇತರ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದವು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು. ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತ ನಂಬಿಕೆಯೇ ಇಡಿಯಾಗಿ ಬದಲಾಗುವ ಸೂಚನೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೇವಲ ಉಪದೇಶ ಅಥವಾ ಭಾಷಣ, ಘೋಷಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ, ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಅನುಭವದ ದಾಖಲೆಯೇ ಸಾಹಿತ್ಯವೆನ್ನುವ ಗಂಭೀರ ಚಿಂತನೆಗಳೂ ಆರಂಭವಾದವು. 1920ರಲ್ಲಿ ಹಟ್ಟಿ ಅಂಗಡಿ ನಾರಾಯಣರಾವ್ ಅವರು ಆಂಗ್ಲಕವಿತಾಸಾರ ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನವೊಂದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕವಿತೆಗಳ ಭಾಷಾಂತರದ ಸಂಗ್ರಹ. ಅದರ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣರಾವ್ ಅವರು ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸರಳತೆಯ ತುರ್ತನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದರು. ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟವಾಗಲೇಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುತ್ತ. ಜಾಗೃತಿ ಆ ಹೊತ್ತಿನ ಮಹತ್ವದ ಅಂಶವಾಗಿತ್ತು. ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹತ್ತಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವಲ್ಲಿಯೂ ಸರಳತೆಯ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಿತ್ತು.

ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡ ಹೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ನವೋದಯವೆನ್ನುವ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಚಳವಳಿಯನ್ನೇ ರಮ್ಯವಾದವೆಂತಲೂ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕೃತತೆಯ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ದಾಖಲಾತಿಯ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀ. ಅವರ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗೀತೆಗಳು ಸಂಕಲನವನ್ನೇ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಮೊದಲ ಘಟ್ಟವಾದ ನವೋದಯದ ಮೊದಲ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಂಕಲನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ ಅವರನ್ನು ನವೋದಯದ

ಮಾರ್ಗಕಾರಂತಲೂ ನವೋದಯ ಶಿಲ್ಪಿಯಂತಲೂ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗೀತೆಗಳು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮಾರ್ಗದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ತೆರೆಯಿತು ಎನ್ನಬಹುದು. ಆ ಬಗೆಯ ಒಂದು ಮಾದರಿಯ ಅವಶ್ಯಕವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗೀತೆಗಳು ಅನುವಾದ ಕವಿತೆಗಳಾಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಚನೆಯ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀ. ಕನ್ನಡದ ಕಣ್ಣರಾಗಿ ಅನ್ವರ್ಥರಾಗಿದ್ದರನ್ನಬಹುದು. ಶಬ್ದ ಜೋಡಣೆ, ವಸ್ತುವಿನ ಆಯ್ಕೆ, ನಿರೂಪಣೆ, ಛಂದಸ್ಸು, ಭಾಷಾ ಶೈಲಿ ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಕಾವ್ಯ ಶಿಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀ. ಅವರು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗೀತೆಗಳು ಮೂಲಕ ನೆರವೇರಿತು. ಪ್ರೊ. ಶೇಷಗಿರಿಯರು ಹೇಳುವಂತೆ ಈ ಸಂಕಲನ ಕವಿ ಮತ್ತು ಓದುಗರ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನೇ ಉಂಟು ಮಾಡಿತೆನ್ನಬಹುದು. ಆ ಮೂಲಕ ಕವಿ ಎನ್ನುವವನು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವ ಪಂಡಿತನಾಗದೇ ಸರಳತೆಯಿಂದ ಪ್ರೀತಿ - ಆತ್ಮೀಯತೆಯಿಂದ ಹೃದಯವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಮಧುರವಾದ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಓದುಗನೊಂದಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಆತ್ಮೀಯನಾದನು. ಕಾವ್ಯದ ಯಶಸ್ಸು ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಶೀಲತೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ. ಒಂದು ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಕಾವ್ಯ ಮೀಮಾಂಸೆಯ ಕವಿ-ಸಹೃದಯ ಅರ್ಥ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯೂ ಇತ್ತು. ಭಾಷೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿರುವ ಮೂಲಕವೇ ಅದು ಸಂವಹನಕ್ಕೆ, ಸಂವೇದನೆ, ಸರಳತೆಯ ಹೊಸ ಅರ್ಥವನ್ನು ಶೋಧಿಸುವಂತಹದಾಗಿತ್ತು.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗೀತೆಗಳು ಪ್ರಯೋಗದ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನೇ ಕನ್ನಡದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿತು. ಅನುಭವಗಳ ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯ ನೆಲೆಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯ ಇಡಿಯಾದ ಆಯಾಮಗಳವರೆಗೆ ಇದರ ವಿಸ್ತಾರ ಚಾಚಿತು. ಕಾವ್ಯ ಕುರಿತ ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧ ಶಿಸ್ತಿನ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಕಲ್ಪನೆಗಳಿಂದಾಚೆಗೆ ಹೊಸತನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ತೆರೆದ ಬಾಗಿಲು ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೆನ್ನಬಹುದು. ನಾವು ಈ ಮೊದಲಲ್ಲೇ ಗಮನಿಸಿದಂತೆ ನವೋದಯದ ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಆರಂಭ ದಿಡೀರನೆ ಉಂಟಾದುದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಪ್ರಯತ್ನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಪಂಪನಿಂದ ಆರಂಭಗೊಂಡ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೇರಣೆಗಳಿದ್ದವು. ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳಂತಹ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿದ್ದವು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪೂರ್ವ ಸಿದ್ಧತೆಗಳೊಂದಿಗೆ, ಮನುಷ್ಯ ಕೇಂದ್ರಿತವಾದ ಭಾವ ಸಂಚಲನದ ನೆಲೆಯಿಂದಲೂ ಇದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನಿಕಟವಾಗಿತ್ತು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಊಳಿಗಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಅದರ ಹಿಂದೆಯೇ ಬಂದ ಮುಖ್ಯವಾದ ಗಾಂಧಿ- ಪ್ರಭಾವ, ವಿವೇಕಾನಂದರ ಮಾನವತೆಯ ಸಂದೇಶಗಳು ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆನ್ನುಲುಬಿನ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗತೊಡಗಿದ್ದವು. ಸರ್ವೋದಯದಂತಹ ಕನಸುಗಳು ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದವು. ಜೀವನ ಶ್ರದ್ಧೆಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ನಿಲುವುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದವು. ವ್ಯಷ್ಟಿ-ಸಮಷ್ಟಿಗಳೆರಡೂ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾದವು. ಜಗತ್ತನ್ನು ಇದ್ದಂತೆ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ, ಹೊಸದಾದ ತನ್ನದೇ ಆದ ಜೀವನಾನುಭವದ ಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ವಿವೇಚನೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಾವ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ತೆರೆದುಕೊಂಡವು. ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಕೇಂದ್ರಿತವಾದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ

ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಟ್ಟಿ ಮಾದರಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಜೀವನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಸಹಜತೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಇಲ್ಲಿಂದ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಸ್ವರೂಪದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಜೀವನವನ್ನುವುದು ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಎದುರಿಸಬಹುದಾದದ್ದು ಎನ್ನುವ ಹತ್ತಾರು ಒಳನೋಟಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾದವು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಇಂದ್ರಿಯಕ್ಕೆ ನಿಲುಕುವ ಅನುಭವಗಳೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಬಹುದಾದ ನೆಲೆಯಿಂದಲೇ ಮನುಷ್ಯನ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಭಾವನೆಗಳು ಕಾವ್ಯದ ವಸ್ತುಗಳಾಗುವ ಅರ್ಹತೆಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದವು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪೂರಕವೆನ್ನುವ ನೆಲೆಯೊಳಗೆ ಇಂದ್ರಿಯಾತೀತವಾದ ಅನುಭವಗಳು, ಕನಸು ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ತೆರೆದುಕೊಂಡವು. ಬಾಳು ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹವೆನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಬಹುದಾದುದರ ಹುಡುಕಾಟ ಗಂಭೀರ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಬದುಕಿನ ಬಗೆಗಿನ ವಿಡಂಬನೆ, ದೋಷ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡರೂ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ಬದುಕನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲೇ ಗಟ್ಟಿಯಾದವು. ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯ ಹುಡುಕಾಟದ ಜೊತೆಗೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದರ ಚಿಂತನೆಯೂ ಮಹತ್ವವಾಗಿ ಸಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಿಸರ್ಗ, ತಾಯಿ-ತಂದೆ, ದೇವರು, ನಾಡು-ನುಡಿ, ದೇಶಪ್ರೇಮ ಎಂಬೆಲ್ಲಾ ಭಾವನೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದವು. ಭಕ್ತಿ, ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮ, ತ್ಯಾಗ ಮೊದಲಾದ ಭಾವನೆಗಳು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪಗಳಾದವು. ಇಂತಹವುಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಮನುಷ್ಯನ ಉದ್ಧಾರದ ಕನಸುಗಳೂ ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳತೊಡಗಿದವು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಅಂಶ ಪ್ರಧಾನವಾಗಬೇಕಾದ ತುರ್ತು ಸಹ ಅಂದಿಗಿತ್ತು. ಅದು ನೇರವಾಗಿ ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿತು. ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಗಳು ಜಾಗೃತಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಕವಿಗಳು ಅರಿತರು. ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಐಕ್ಯತೆಯ ಸಾಧನವೂ ಆಗಿ ಅದು ದೇಶಾಭಿಮಾನವನ್ನು ತನ್ಮೂಲಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಅನಿವಾರ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಅರಿವುಮಾಡಿಸುವಂತಾಗಿತ್ತು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದಲೂ ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸೇವೆ ಮಹತ್ವವಾದುದೇ ಆಗಿತ್ತು.

ದೇಶಭಕ್ತಿ ಅಂದಿನ ಕಾವ್ಯದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮೂಲಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಸಂಗತಿ. ಪ್ರಕೃತಿ ವರ್ಣನೆ ನವೋದಯದ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶ. ಇದು ಈಗಾಗಲೇ ಭಾರತೀಯ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ನಿಜವಾದರೂ, ಪ್ರಕೃತಿ ಕುರಿತ ಹೊಸ ನೋಟಗಳು ನವೋದಯದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅನುಭವದ ಗ್ರಹಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿಸರ್ಗದ ಆರಾಧನೆಯಾಗಿ ನೋಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾವ್ಯ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿಸಿತು. ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಗಳ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧಗಳ ಕುರಿತಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳು ಆತ್ಮನಿವೇದನೆಯ ನೆಲೆಯಿಂದ ಸಮಷ್ಟಿಯ ತತ್ವ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯವರೆಗೂ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡವು. ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಷಿಗಳಾದಿಯಾಗಿ, ಆಕಾಶ, ಸಾಗರದ ವರೆಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಚರಾಚರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅವುಗಳ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಯ ಅರ್ಥದಿಂದಲೂ ಕಾವ್ಯವಾದವು. ನಿಸರ್ಗದ ಚೆಲುವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ಅನುಭವಿಸಬಹುದಾದ ರೀತಿಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿತೆನ್ನಬಹುದು. ನಿಸರ್ಗ ವರ್ಣನೆಯ

ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಕವಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಸಹಜ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಿಂದಲೇ ನಿಸರ್ಗದ ವ್ಯಾಪಕತೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ, ಮನುಷ್ಯನ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯ ಶೋಧದಲ್ಲಿ ನಿಸರ್ಗದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಅದರ ಮಡಿಲಿನಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡ ಫಲವನ್ನು ಕುರಿತು ಗಂಭೀರ ಚಿಂತನೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದವು.

ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾದ ಕವಿ ಸಮಯಗಳ ನಿಲುವುಗಳಾಚೆಗೆ ಕಾಲದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಚಿಂತನೆಗಳು ಒಡಮೂಡಿದವು. ಅವು ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಕೃತಿಗೀತೆಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗಿ ಅದರ ನಿರಂತರತೆಯನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವ ಚಳವಳಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ ದೇಶೀಯತೆಯ ಜಾಗೃತಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಕತೆಯ, ದೇವರು-ಧರ್ಮದ ವಿಚಾರಗಳು, ಮಹತ್ವವಾದ ಸಂಗತಿಗಳೇ ಆಗಿದ್ದವು. ಅರವಿಂದಫೋರ್ಸ್, ರಾಮಕೃಷ್ಣಪರಮಹಂಸ, ವಿವೇಕಾನಂದ, ಶಾರದಾದೇವಿ ಮೊದಲಾದವರ ಪ್ರಭಾವವು ಇದರೊಂದಿಗೆ ಇತ್ತೆನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಒಬ್ಬ ಕವಿ ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಈ ದೇಶದ ಬಹುಜನ ಸಂದರ್ಭದಿಂದ ತೀರಾ ಹೊರತಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಿದ್ಧಿ, ಧನ್ಯತೆ, ದರ್ಶನ, ತ್ಯಾಗ, ಮುಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಗಂಭೀರ ಚರ್ಚೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಪಾಪ-ಪುಣ್ಯ, ಹುಟ್ಟು-ಸಾವು ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು ಇದೇ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅರಳ ತೊಡಗಿದ್ದವು. ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಮಹತ್ವವಾಗಿಸಿಕೊಂಡ ಈ ಕಾವ್ಯ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿದ್ದ ನಂಬಿಕೆಗಳೂ ಅಷ್ಟೇ ಗಾಢವಾಗಿದ್ದವು. ಪರಸ್ಪರರು ಒಂದಾಗಿ ಬದುಕನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರೇಮದಂತಹ ನವಿರು ಭಾವ ಬಹುಪಾಲು ನವೋದಯ ಎಲ್ಲ ಕವಿಗಳನ್ನು ಕಾಡಿಯೇ ಇದೆ. ಬದುಕಿನ ಸಮಗ್ರತೆಯ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ನೆಲದ ಕೌಟುಂಬಿಕ, ನಂಬಿಕೆಗಳ ಮಹತ್ವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವನ್ನೇ ನೂರಾರು ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನವೋದಯ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ.

ಭಾರತದಂತಹ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದಲೇ ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡಂತಹದ್ದು ಸಮಾಜ ಜೀವನ, ಆದ್ದರಿಂದಲೂ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕೇವಲ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದವೆಂದಾಗಲಿ ಪೂರಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೆಂದಾಗಲಿ ಸರಳವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಮನಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಕುಟುಂಬವೆನ್ನುವುದೇ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಮೌಲ್ಯವಾಗುವುದರಿಂದಲೂ ಗಂಡು- ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಆ ಬಗೆಯ ಬಾಂಧವ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಚೌಕಟ್ಟಿದೆ. ಇದು ಸರಿ, ಅದು ತಪ್ಪು ಎನ್ನುವ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿವೆ, ಮಾದರಿಯ ಕಲ್ಪನೆಗಳಿವೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಒಪ್ಪಿತ ಚಿಂತನೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಆದರ್ಶಗೊಳಿಸುವ ಒಲವಿನ ಕವಿತೆಗಳು, ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಗೀತೆಗಳು ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ರಚನೆಯಾದವು. ಇವೇ ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯದ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನಿಲುವು, ಆದರ್ಶ, ದಾರ್ಶನಿಕತೆ ಬಂಡಾಯಗಳು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಅವು ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದವು. ನವಿರುಭಾವಗಳ ಕುಸುರಿ ಕೆಲಸವಿದಾಗಿದ್ದು, ಸಹೃದಯರನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಒಂದು ಸವಾಲು ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಸಂದರ್ಭ, ಕನಸುಗಾರಿಕೆ, ಕಲ್ಪನೆ, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯೂ ಪ್ರೇಮದಂತಹ ವಸ್ತುವಿನೊಂದಿಗೆ ಅವಿನಾಭಾವವಾಗಿ ಮಿಳಿತಗೊಂಡು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಬಹಳಷ್ಟನ್ನು ಸಾಧಿಸಿತು ಎನ್ನುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂದರ್ಭದ ಮೊದಲ

ಸಾಹಿತ್ಯದ ಘಟ್ಟವೆಂದುಕೊಂಡು ಹೆಸರಿಸಲಾದ ನವೋದಯ ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅನ್ವರ್ಥವೇ ಆಗಿತ್ತು. ದಟ್ಟ ಭಾವಗಳ ಮಹಾಪೂರವೆಂಬಂತೆ ಕಾವ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತು. ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ಶ್ರೇಷ್ಠರನ್ನು ನವೋದಯ ಪರಂಪರೆಯು ದಾಖಲಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

ಈ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠತೆಯೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪರಂಪರೆಯ ಜಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಪಂಪನಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾದುದಾಗಿತ್ತು. ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಪುರಾಣ, ಪುರಾಣ ಪುರುಷರು ಇವೆಲ್ಲಾ ಕಾವ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕ್ರಾಂತಿಯೊಂದಿಗೆ ಮೊದಲ ಸಲಕ್ಕಿಂತ ಕಾವ್ಯದ ವಸ್ತುವಿನ ದಿಕ್ಕು ದೆಸೆ ಬದಲಾಯಿತು. ಮನುಷ್ಯನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ, ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಅಂದರೆ ಅವು ಇಡಿಯಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನ ಎಲ್ಲ ಭಾವವಲಯಗಳಿಗೂ ಚಾಚಿಕೊಂಡವು ಎಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ, ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಆಲೋಚಿಸಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಕಾವ್ಯ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾದ, ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದ ದಿಕ್ಕಿನ ಸೂಚಕವೂ ಆಗಿತ್ತು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ನವೋದಯ - ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ.
2. ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ - ಪ್ರೊ. ಎಲ್. ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್.
3. ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕವಿತೆಯ ಮೇಲೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಾವ್ಯದ ಪ್ರಭಾವ - ಎಸ್. ಅನಂತನಾರಾಯಣ.
4. ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಗಮ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸ - ಡಾ. ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಭರಣ್ಣ.
5. ಶಿಷ್ಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟ - ಡಾ. ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆ.
6. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯವಾದಗಳು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂದರ್ಭ. - ಡಾ. ಸಿ. ಆರ್. ಎರವಿನ ತೆಲಿಮಠ.

Funding:

This study was not funded by any grant.

Conflict of interest:

The Authors have no conflict of interest to declare that they are relevant to the content of this article.

About the License:

© The Authors 2024. The text of this article is open access and licensed under a Creative Commons Attribution 4. 0 International License.